

Сучасні підходи до використання вітчизняних мультипробіотиків у медицині

Резолюція учасників круглого столу, який відбувся в ДУ «Інститут педіатрії, акушерства та гінекології НАМН України»

У сучасному світі, пов'язаному зі стресовим навантаженням оточуючого середовища, токсичним впливом забрудненої води, сучасних продуктів харчової промисловості, які вживає людина, медикаментами тощо, вирішити проблему забезпечення та дотримання здорового способу життя протягом усього періоду життєдіяльності з активним довголіттям неможливо без запровадження комплексного інтегрованого підходу до формування мікробної екологічної системи людини (мікріобіому).

Становлення людини відбувалось і відбувається за участю мікроорганізмів і починається після першого контакту з флорою матері, тобто ще до народження дитини, завдяки формуванню в організмі вагітної унікального плацентарного мікріобіому. При народженні організм малюка поповнює свій зачатковий мікріобіом передусім мікріобіотою пологових шляхів матері та її шкіри. Роль мікріобної системи підтверджується прямим впливом мікроорганізмів на всі аспекти життя людини: від обмінних, метаболічних, пластичних до нейрогуморальних, психологічних і соціальних процесів.

До пробіотиків, які є предметом обговорення на цьому круглому столі, відносять препарати, біологічно активні добавки до їжі та спеціальні харчові продукти, що містять живі мікроорганізми, які здійснюють комплексний позитивний вплив на фізіологічні, біохімічні та імунні реакції організму людини через оптимізацію і стабілізацію функцій його нормальної мікрофлори.

Сьогодні не викликає сумнівів найважливіша роль мікріобної екологічної системи людини, основу якої становить симбіотична мікріобіота (сукупність мікріофлори), що колонізує приєпителіальні зони відкритих систем людини (ротової порожнини, шлунково-кишкового тракту, сечостатевої системи, верхніх дихальних шляхів і шкіри).

Мікріобні біоценози людини є невід'ємною частиною складної імунорегуляторної системи. Це забезпечує підтримку гомеостазу слизових оболонок та захист внутрішнього середовища організму від негативного впливу мікроорганізмів і шкідливих сполук.

Саме симбіотичний взаємозв'язок слизових оболонок з мікріобіотою є необхідною умовою для реалізації багатьох фізіологічних функцій, у тому числі захисних, біосинтетичних, травних, регуляторних.

1. Порушення симбіозу організму людини з індиговою (постійною) мікріобіотою (сукупністю мікріофлори) здатне призвести до патологічних процесів. Для їх профілактики та лікування важливе впровадження нових поколінь пробіотиків з широким спектром біотерапевтичної активності і максимальною безпекою для організму, зокрема мультипробіотиків групи Симбітер®. Клінічний досвід застосування мультипробіотиків вказує на їх ефективність і безпеку в профілактиці та комплексному лікуванні дітей з рецидивуючими захворюваннями органів дихання, гастроентерологічною, алергологічною та іншою поширеною патологією.

2. Особливе значення мультипробіотики групи Симбітер® відіграють у профілактиці та лікуванні патологій, викликаній несприятливим впливом факторів зовнішнього середовища, в усуненні інтоксикацій при впливі різних токсичних сполук, важких металів та інших шкідливих речовин. При цьому також обґрунтовано застосування ентеросорбентів Сметковит® на основі природних глинистих мінералів.

3. Корекція мікріоценозу організму жінки на етапі планування вагітності та в період гестації сприяє формуванню оптимального імунобіологічного гомеостазу в системі «мати – плацента – плід», ефективної фізіологічної мікріобної колонізації плоду та новонароджених та дітей раннього віку. Це зумовлює високу доцільність застосування мультипробіотиків групи Симбітер® в акушерстві, а також гінекологічній практиці, у тому числі в комплексному лікуванні запальних захворювань органів малого тазу, гіперпроліферативних процесів, з метою підтримки нормального біоценозу піхви.

4. Використання мультипробіотиків обґрунтовано і в неонатології – в новонароджених з перинатальною патологією, ризиком інфекції, зокрема нозокоміальної, в умовах інтенсивної терапії та стаціонару, для попередження некротизуючого ентероколіту, септичних станів. Пробіотична підтримка особливо важлива і потрібна новонародженим дітям, які перебувають на штучному вигодовуванні, для корекції функціональних порушень з боку гастроінтестинальної системи. Мультипробіотики групи Симбітер® корисні для немовлят з високим ризиком розвитку дисбіозу, atopічних або інфекційних захворювань.

5. Застосування пробіотиків є виправданим для профілактики та лікування гострих кишкових інфекцій. Відомо про їх здатність сприяти попередженню ротавірусної інфекції та антибіотикасоційованої діареї. Доведено ефективність мультипробіотика Симбітер® у лікуванні інфекційних, антибіотикасоційованих діарей у дітей.

6. Досліджено позитивний вплив мультипробіотиків Симбітер® на перебіг інфекції, викликаній вірусом Епштейна-Барр. Застосування їх на ранньому етапі інфекційного мононуклеозу сприяє більш швидкій інволюції симптомів захворювання та зниженню активності вірусу в коротші терміни, попереджає перехід гострої форми захворювання в хронічну.

7. Застосування пробіотиків є перспективним для попередження гострих респіраторних інфекцій. Зокрема, досліджено, що 3-місячний курс прийому мультипробіотика Симбітер® супроводжувався зниженням кількості епізодів респіраторних інфекцій у дітей, їхньої тяжкості та частоти бактеріальних ускладнень, зазначений ефект зберігався до 6 місяців після відміни засобу.

8. Пробіотики рекомендовані для лікування та профілактики atopічного дерматиту в дітей. Обґрунтовано включення мультипробіотика Симбітер® у схему комплексного лікування патології. Також доцільним є використання засобу спільно з дієтичною добавкою Сметковит® омега (сорбентом на основі смектиту, збагаченого

омега-3 поліненасиченими жирними кислотами, що містяться в маслах насіння льону і зародків пшениці) у дітей з atopічним дерматитом на тлі загальноприйнятої системної та місцевої терапії.

9. Доведено ефективність мультипробіотиків групи Симбітер® у лікуванні порушень з боку травної системи, викликаних нестероїдними протизапальними препаратами, синдрому подразненого кишечника, різних гастроентерологічних захворювань, у комплексному лікуванні яких використовують кислотознижуючі препарати. Мультипробіотики прискорюють загоєння ерозивно-виразкових уражень слизової оболонки шлунка, дванадцятипалої кишки і товстого кишечника, ефективно попереджують і усувають дисбіоз (дисбактеріоз).

10. Важливе значення мають ентеросорбенти Сметковит® (з високим рівнем безпеки) поряд з використанням мультипробіотиків групи Симбітер® у гастроентерології дитячого віку. Корекція порушень мікріобіоти актуальна і в комплексному лікуванні дітей із захворюваннями печінки.

11. Доведено ефективність ентеросорбції та відновлення мікріоценозу товстого кишечника в дітей з реактивним артритом, недиференційованою дисплазією сполучної тканини, вегетативною дисфункцією, хронічним тонзилітом, що супроводжуються захворюваннями органів травлення з порушенням мікріобіоти кишечника, за допомогою включення до складу комплексної терапії дієтичних добавок Сметковит®: Сметковит® натрієвий, Сметковит® омега, Сметковит® селеновий, Сметковит® з прополісом. Відзначено ефективність продуктів функціонального харчування Симбітер® форте М, Симбітер® форте злаковий, Симбітер® форте омега, Симбітер® форте з прополісом у комплексній терапії дітей з коморбідною гастроентерологічною патологією на тлі недиференційованої дисплазії сполучної тканини і ювенільного ревматоїдного артриту.

12. Актуальним є синдром хронічної вегетативної дисфункції в дітей раннього віку з органічним ураженням нервової системи (включаючи церебральний параліч), який проявляється переважно в розладах нейротрофічного спектра і обумовлює формування затримки фізичного розвитку. Використання мультипробіотиків групи Симбітер® та ентеросорбентів Сметковит® у корекції дисбіозу в цього контингенту дітей сприяє нормалізації кишкового гомеостазу, що значною мірою нівелює клінічні прояви синдрому хронічної вегетативної дисфункції.

13. Використання мультипробіотиків групи Симбітер® доцільне також для профілактики та лікування стоматологічних захворювань, етіологічним фактором яких є порушення в мікріобному гомеостазі (стоматитів, гінгівітів, пародонтитів та ін.) з метою нормалізації мікріоценозу порожнини рота. Доведено, що використання мультипробіотиків у терапії хронічного генералізованого пародонтиту забезпечує стійку ремісію і відсутність рецидивів; при цьому доцільно використовувати Симбітер® в індивідуальних дентоальвеолярних капах на ніч, що сприяє елімінації пародонтопатогенів, дозволяє отримати високий терапевтичний ефект при відмові від застосування антибактеріальних препаратів.

14. Використання в профілактичній та клінічній педіатрії мультипробіотиків групи Симбітер® сприяє нормалізації мікріофлори кишечника та ліквідації багатьох патологічних процесів в організмі. Впровадження в практику закладів охорони здоров'я мультипробіотиків групи Симбітер® з лікувально-профілактичною метою в педіатричних пацієнтів та дітей з ризиком розвитку або поглиблення порушень мікріобної екології дозволяє реалізувати комплексний нормалізуючий вплив на організм дитини та її гармонійний розвиток.

Резолюція учасників круглого столу «Сучасні підходи до використання вітчизняних мультипробіотиків у медицині» рекомендується для використання в практичній діяльності лікарів загальної практики – сімейної медицини, педіатрів, акушерів-гінекологів, неонатологів та лікарів інших спеціальностей.

Вона також може бути корисною для викладачів та студентів вищих навчальних медичних закладів, лікарів-інтернів, наукових співробітників та ін.

Ю.Г. Антипкін, президент Асоціації педіатрів України, академік НАМН України, д.м.н., професор

В.П. Ширококов, академік НАН України, академік НАМН України, д.м.н., професор

Т.Ф. Татарчук, член-кореспондент НАМН України, д.м.н., професор

Д.С. Янковський, д.біол.н., професор

Р.О. Моїсеєнко, д.м.н., професор

В.В. Бережний, д.м.н., професор

Є.Є. Шунько, д.м.н., професор

С.О. Крамарев, д.м.н., професор

С.П. Кривоустов, д.м.н., професор

О.Г. Шадрін, д.м.н., професор

К.С. Непорада, д.м.н., професор

Т.В. Берегова, д.біол.н., професор

О.М. Муквич, д.м.н., професор